

NAGYCSÜTÖRTÖK

I.

REGGELI ISTENTISZTELET

A hat zsoltár (3, 37, 62, 87, 102, 142.) után alleluját énekelünk a saját dallamú 8. hangra

Midőn a dicső tanítványok * a vacsorai lábmossáznál megvilágosítottak, * akkor a gonoszlelkű Júdás, * a pénzvágtyól elvakítatva, * téged, az igazságos Bírót * a törvénytelen bíráknak elárult. * Íme, lássátok, ti, e földi javak kedvelői, * ezek miatt felakasztotta magát! * Kerüld a telhetetlenséget, * mely a tanítómesternek ilyen mert tenni. * Mindenkihez jóságos Urunk, dicsőség néked!

► (hangfelvétel)

Evangélium: Lk 22,1-39

Abban az időben közeledett a kovásztalan kenyér ünnepe, amelyet pászkának hívnak. A főpapok és az írástudók keresték a módját, hogyan ölhetnék meg Jézust, mert félték a néptől. Akkor a sátán megszállta Júdást, akit iskariótinak neveznek, és aki egyike volt a tizenkettőnek. Elment, és megbeszélte a főpapokkal meg a templomőrség vezetőivel, hogyan szolgáltassa ki nekik őt. Ezek megörültek, és megállapodtak vele, hogy pénzt adnak neki. Beleegyezett, és kereste a kedvező alkalmat, hogy a nép tudta nélkül kiszolgáltassa őt nekik. Elérkezett a kovásztalan kenyerek napja, amelyen fel kellett áldozni a húsvéti báránynak. Jézus pedig elküldte Pétert és Jánost: „Menjete, készítsétek el nekünk a húsvéti vacsorát, hogy elfogyaszthassuk!” Ők pedig ezt mondták neki: „Hol akarod, hogy előkészítsük?” Ezt mondta nekik: „Íme, amikor bementek a városba, szembe jön majd veletek egy vízeskorsót vivő ember. Kövessétek őt abba a házba, ahová megy, és mondjátok meg a házigazdának: »A Mester ezt kérdezteti: hol van az a helyiség, ahol a húsvéti vacsorát tanítványaimmal elfogyaszthatom?« És ő mutat majd nektek egy

nagy, emeleti helyiséget, étkezésre berendezve. Ott készítsétek elő!” Elmentek, és úgy találták, ahogy megmondta nekik. És előkészítették a húsvéti vacsorát. Amikor eljött az óra, asztalhoz telepedett és a tizenkét apostol is vele együtt. Így szólt hozzájuk: „Vágyva vágytam arra, hogy ezt a húsvéti vacsorát elfogyasszam veletek, mielőtt szenvedek. Mert mondom nektek, többé nem eszem belőle, míg be nem teljesedik az Isten országában.” Aztán fogta a kelyhet, hálát adott és így szólt: „Vegyétek ezt, és osszátok el magatok között, mert mondom nektek: nem iszom a szőlő terméséből, amíg el nem jön az Isten országa!” Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és odaadta nekik mondván: „Ez az én testem, mely értetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” Ugyanígy a kelyhet is a vacsora után, mondván: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amely értetek kiontatik. De íme, annak keze, aki engem elárul, az enyémmel együtt van az asztalon. Az Emberfia ugyan elmegy, amint el van rendelve, de jaj annak az embernek, aki elárulja.” Erre ők kérdezzétek egymást, ki az közülük, aki ezt fogja tenni. Majd versengés is támadt köztük, hogy közülük ki tartja magát nagyobbak. Erre azt mondta nekik: „A pogányok királyai uralkodnak a népeken, és akiknek hatalmuk van fölöttük, jótevőknek hívatják magukat. Ti azonban ne így tegyetek, hanem aki a nagyobb köztek, legyen olyan, mint a kisebb, és aki elöljáró, mint a szolgál. Mert ki nagyobb? Az, aki asztalhoz ül, vagy aki felszolgál? Nemde az, aki asztalhoz ül. Én mégis úgy vagyok köztek, mint aki szolgál. Ti kintartottatok velem megpróbáltatásaimban. Én pedig nektek adom az országot, mint ahogy Atyám nekem adta, hogy asztalomnál egyetek és igyatok országomban, és trónon ülve ítélkezzetek Izrael tizenkét törzse fölött.” Akkor így szólt az Úr: „Simon, Simon, íme, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. De én könyörögtem érted, hogy ne fogyatkozzék meg a hited, és amikor megtérsz, megerősítsd testvéreidet.” Ő erre azt mondta neki: „Uram, veled kész vagyok börtönbe és a halálba is menni.” Ő pedig ezt mondta: „Mondom neked, Péter, ma még meg sem szólal a kakas, és te már háromszor tagadod meg, hogy ismersz engem.” Aztán azt mondta

nekik: „Amikor elküldtelek titeket erszény, tarisznya és saru nélkül, vajon szenvedtetek-e valamiben hiányt?” Ők pedig így válaszoltak: „Semmiben”. Akkor így szólt hozzájuk: „Most azonban, akinek van erszénye, vegye magához, hasonlóképp a tarisznyát is! Akinek pedig nincsen, adja el a ruháját, és vegyen kardot! Mert mondom nektek, ismét be kell teljesednie rajtam annak, ami írva van: »Gonosztevők közé sorolták.« Mert ami rólam meg van írva, az beteljesedik.” Ők pedig így szóltak: „Uram, íme, itt van két kard!” De ő így szólt hozzájuk: „Elég.” Ezután kiment, és szokása szerint az Olajfák hegyére indult. Tanítványai is követték őt.

50. zsoltár

KÁNON

Akrosztihonjának magyar jelentése: Nagyesütörtökön nagy himnuszt zengetek.

I. ÓDA 6. HANG

Kettéválván megnyílt a Vörös-tenger, * és a hullámokat tápláló mélység kiszáradt, * s ezáltal utat nyertek a fegyvertelenek, * a fegyveresek pedig sírjukat lelték ott. * Ezért isteni szépségű éneket zengetünk, * mert Krisztus Istenünk dicsőségesen megdicsőült.

A mindenség létrehozója és az élet megadója, az Isten végtelen bölcsessége a tisztaságos és mindenkorszűz Anyától vett hajlékban lakott, mert testi templomot öltött magára Krisztus Istenünk, és dicsőségesen megdicsőült.

Beavatta titkaiba barátait, lelket tápláló asztalt készített nekik, és Isten valóságos Bölcsessége a halhatatlanság italával tölti meg a kelyhet hívei számára. Járuljunk hozzá mi is áhítattal, és ezt zengjük: Krisztus Istenünk dicsőségesen megdicsőült!

Halljuk meg, hívek, mindnyájan, Isten teremtetlen és vele egy természetű Bölcsességének hívó szavát, mely így hangzik: Ízleljétek

és tudjátok meg, milyen jóságos vagyok. Kiáltsátok tehát: Krisztus Istenünk dicsőségesen megdicsőült!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

III. ÓDA

Ki mindnyájunk Ura és alkotó Istene vagy, * teremtményedet a szenvedélyektől megtisztítva magaddal egyesítetted, * és magad letél a Pászka-bárány, * ki meghaltál érte, kiáltván: * Egyetek az én testemet és a hit által megerősödtök!

Az egész emberi nem váltsága, Jóságos, te tanítványaidat a boldogság teli kelyhével itatod, mert önmagadat áldozod fel, ezt kiáltva: Igýátok az én véremet, és a hit által megerősödtök!

Tanítványaidnak megmondtad, türelmes Urunk, hogy esztelen ember az, aki közületek áruló, ám az nem fogta föl ezeket, s így esztelen is maradt. Nem fogja már megérteni azt, hogy „maradjatok mindnyájan énbennem, és a hit által megerősödtök”.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Kathizma 1. hang. Minta: A te sírodat őrző katonák...

Ki tavakat, forrásokat és tengereket alkottál, * hogy alázatosságodat választottaidnak megmutathasd, * tanítványaidnak lábait megmostad, * kendővel körülövezve magad, * és kimondhatatlan emberszereteted folytán megalázkodva, * bennünket is felmagasztaltál, * megszabadítván a gonosztól, * mint egyetlen Emberszerető.

Dicsőség...

3. hang

Jószívűséged folytán megalázkodtál, * tanítványaid lábát megmostad, * s őket az isteni pályafutásra ráirányítottad, * Péter elutasítja a lábmosást, * de azután engedelmeskedik az isteni parancsnak és megmosakszik, * és tehozzád szüntelenül esedezik: * ajándékozd nekünk a nagy kegyelmet!

Most és...

4. hang. Minta: Megjelentél (= Kijelentéd)...

Együtt étkeztél, Uralkodó, tanítványaiddal, * s titokzatosan kijelentetted nekik legszentebb szenvedésedet, * mellyel megszabadulunk az enyészettől, *' kik a te szent szenvedéseidet tiszteljük!

IV. ÓDA

A próféta előre látván a te kimondhatatlan titkaidat, Krisztusom, * így kiáltott fel: * Erődnek állhatatos szeretetét oltottad belénk, könyörületes Atyánk, * mert egyszülött Fiadat engesztelő áldozatul küldted el a világra, ó Jóságos!

Midőn elindultál, Krisztus, a szenvedésre, amely Ádám minden leszármazottjának szenvedéstől való szabadulást szerzett, barátainak ezt mondtad: Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mert az Atya engem, az ő egyszülött Fiát, engesztelő áldozatul küldött e világra.

Minden elképzelést felülmúló új italt iszom az én országomban, én mondom nektek, barátaim – mondtad, Krisztus, – mikor mint Isten veletek együtt leszek, isteni ihletésűek, mert az Atya engem, az ő egyszülött Fiát engesztelő áldozatul küldött e világra.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

V. ÓDA

A szeretet kötelékével * a mindenség Uralkodójához kötődő apostolok * magukat Krisztusnak rendelve alá, * ékes lábaikat kinyújtották, * és mindenkinek békességet hirdetnek.

Isten bölcsessége, ki a feltartóztathatatlan hatalmában tartja, az ég csatornáit megnyitja, a mélységeket megzabolázza, s a tengert felkorbácsolja, az edénybe vizet tölt, és Mester létre megmossa szolgálai lábát.

Az alázatosság példáját mutatja az Uralkodó a tanítványoknak. Aki az eget felhőkbe öltözteti, kendővel övezi körül magát, s kinek

kezében van az egész mindenség élete, térdét is meghajtva szolgál-
nak lábát mossa.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

VI. ÓDA

A bűnök feneketlen mélysége vett körül engem, * s már nem bí-
rom hullámveréseit. * Mint Jónás a cetből, így kiáltok hozzád: * Ve-
zess ki engem a romlásból!

Uratoknak és Mestereteknek hívtok, tanítványok, és az is vagyok
– így szóltál, Üdvözítőnk. Ezért kövessétek a példámat, amelyet élet-
módomban láttatok!

Aki nincs beszennyezve, annak elég, ha csak a lábát mossák meg.
Ti tiszták vagytok, tanítványok, de nem mindannyian, mert egyike-
tek esztelenségében őrültségre hajlik.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Konták 2. hang

Alighogy kezébe vette a kenyeret az áruló, * máris sietve nyújtot-
ta ki azt, * hogy az eladott ember árát fogadja kezébe. * És megiga-
zulás nélkül maradt Júdás, ** a szolga és csaló.

► *(hangfelvétel)*

Ikosz:

Közelítsük meg félelemmel mindnyájan a titokzatos asztalt, * ve-
gyük magunkhoz tiszta lélekkel a kenyeret, * maradjunk együtt az
Úrral, s lássuk, * miként mossa meg tanítványai lábát, * és tegyünk
úgy, amint láttuk! * Alázkodjunk meg egymás előtt, * s mossuk meg
egymás lábát, * mert Krisztus is azt parancsolta tanítványainak, *
de nem hallgatott rá Júdás, * a szolga és csaló.

SZINAXÁRION

Verssorok a lábmosásról

*Megmossa tanítványai lábát este az Isten,
akinek lába annak idején alkonyatkor az Édenkertben járt.*

A titkos vacsoráról

*Kettős a vacsora: a törvény pászkavacsorája
és az új húsvét pászkája, Urunk teste és vére.*

A haláltusa imájáról

*Imádság közben rémitő látvány és vércseppek
jelennek meg Krisztus arcán.*

A halál elkerülését kérve téveszti meg ő az ellenséget.

Az árulásról

Mi szükség van kardra, dorongokra és a népámítókra?

Hiszen ő már halálra kész a világ megváltásáért!

Mivel a zsidóknak pénteken kellett föláldozniuk a húsvéti bárányt, úgy volt rendjénvaló, hogy a megvalósulás az előképnek megfelelő legyen, vagyis hogy a mi pászkánk, Krisztus is ezen a napon áldozza fel magát. Ezért a szentatyák véleménye szerint a mi Urunk Jézus Krisztus elővételezve végezte el tanítványaival már csütörtök este a pászka-vacsorát. A zsidók ugyanis ezt az estét már egy napnak tekintik az egész péntekkel, mert ezt hívják nüklhémeronnak: egyik napnyugtától a másikig. Ezért tartotta meg tanítványaival együtt akkor a törvény szerinti pászkát, amint többen – s köztük Aranyszájú Sz. János is – vélekednek. Először is állva kezdték azt, felővezve, saruval a lábukon és bottal a kezükben, s a többi törvény szerinti előírást is betartva, nehogy törvényszegőknek tarthassák őket. Ezt a vacsorát Nagy Szent Atanáz véleménye szerint Zebedeus készítette el, aki a vizeskorsót vitte a fején – bár ezzel kapcsolatban másoknak más véleményük is van. Miután pedig az Úr a még tökéletesebb húsvét titkát is föltárta tanítványai előtt, este a felső teremben a számunkra elrendelt pászka titkát is átadta nekik. „Este vacsorához telepedett a tizenkettővel” – így számol be erről az evangélium. Látható, hogy ez nem a törvény szerint előírt pászka volt: hiszen olyan vacsoráról van itt szó, amelyhez rendesen letelepedtek, aztán meg rendes kenyérről és italról, míg az előbb tűzön sült, kovásztalan eledelek voltak. De még – Aranyszájú Sz. János szerint – mielőtt ehhez hozzákezdtek volna, akkor kelt

föl ő a vacsorától, levetette felsőruháját, és vizet öntött a mosdótálba. Mindezt egymaga tette, egyrészt Júdás megfeddésére, másrészt pedig hogy a többi tanítványát óva intse a hatalomvágytól, amint ezt a lábmosás után kifejezetten el is mondta nekik: „Aki első akar lenni, legyen olyan, mint a legutolsó”, s ebben önmagát állította példaként eléjük. Úgy tűnik, hogy elsőként az arcátlanul előreült Júdás lábát mosta meg, és legvégül jutott el Péterhez. Mivel viszont ő a többieknél buzgóbb volt, eleinte akadékoskodott a Mesterrel szemben, de aztán mégis megengedte azt. Miután tehát az Úr megmosta lábukat és példát mutatott nekik a megalázkodás általi felmagasztalásra, újra fölvette köntösét, és helyet foglalva arra oktatta őket, hogy szeressék egymást, és ne az első hely megszerzésére törekedjenek. Míg azok még ettek, ő szót ejtett az elárultatásáról is. S miután erre a szavára tanítványai nagy zavarba jöttek, csak Jánosnak csöndben mondta meg Jézus: „Akinak a bemártott falatot adom, az árul el engem.” Mert ha Péter is megtudta volna ezt, akkor ő, aki a többieknél hevesebb természetű volt, kezét is emelt volna Júdásra. Aztán újra mondta: „Aki velem együtt kezét a tálba nyújtja”. Tehát mindkettő így hangozhatott el. Aztán egy kis idő elmúltával fogta a kenyeret, s azt mondta: „Vegyétek, egyétek!”, majd pedig hasonlóképpen a kelyhet is, ezt mondva: „Igyatok ebből mindnyájan, ez az én vérem, az új szövetségé. Ezt eszelekedjete az én emlékezetemre!” Amikor ezt téve ő maga is evett és ivott velük. Megjegyzendő egyébként, hogy rendes kenyeret nevezett saját testének, s nem pedig kovásztalant. Ezért szégyellhetnék magukat azok, akik még kovásztalant hoznak áldozatul. A falat után pedig Júdásba beleszállt a sátán. Eddig csak megkísértette, de most már teljesen beleköltözött. Ő tehát az evangélium szerint elment tanácskozni a főpapsághoz, hogy harminc ezüstért átadja nekik őt.

A tanítványok pedig a vacsora után fölmentek az Olajfák hegyére, a Getszmáninak nevezett helyre. Később Jézus azt mondta nekik: „Ma éjjel mindnyájan megbotránkoztok bennem”. Péter azonban azt mondta: „Ha mindenki így is tesz, én akkor sem tagadlak meg téged!” Sötét volt még. késő éjszaka. S Jézus így felelt neki: „Mielőtt a kakas kétszer szól, te háromszor tagadsz meg engem”. S valóban, az elhurcoltatás során a kakas nem is csak egyszer, hanem kétszer, sőt háromszor is szólt. S valóban, ez így is történt, mert Pétert nagy félelem töltötte el, s Isten így mutatta be a természetének gyöngeségét, és – mivel őrá bízta aztán az egész földkerekséget – azt is elvárja tőle, hogy annak ugyanilyen gyöngye természetét belátva irgalmas legyen a bűnösök iránt. Péter háromszoros

tagadása az egész emberiség bűneit képviselte Isten irányában. Először is azt, hogy Ádám megszegte a parancsot. Aztán az írott törvény megszegését. Harmadszorra pedig magát a megtestesült Ige törvényét jelképezte. Mindezt később az Üdvözítő az ó háromszoros bűnbánata során orvosolta, amikor háromszor is megkérdezte tőle: „Péter, szeretsz-e engem?” Ezután pedig azt mondta tanítványainak, emberségét mutatva meg hiszen a halál mindenki számára félelmetes: „Szomorú a lelkem mindhalálig”, s mintegy kőhajításnyira eltávozva tőlük, leborulva imádkozott, s háromszor is így szólt: „Atyám, ha el nem kerülhet engem ez a kehely anélkül, hogy meg ne igyam, legyen meg a te akaratod!” Majd ismét: „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el engem ez a kehely...” Ezt egyrészt emberi módon mondta, de másrészt ezzel jól megkerülte a sátánt, amely őt halálfélelemmel küzdő embernek nézte, s így nem akadályozta meg a kereszthalál titkát. Amikor pedig visszament tanítványaihoz, álomba merülve találta őket. Ezért Péterhez fordulva így szólt: „Egy órát sem tudtatok virrasztani velem?” Vagy más szóval: te, aki azt ígérted, hogy mindhalálig küzdesz majd értem, ilyen könnyen elaludtál a többiekkel? Aztán átkelt a Kedron patak túloldalára, ahol egy kert volt, s ott maradt tanítványaival együtt. Egyébként is gyakran odajárt. Ezért Júdás is ismerte ezt a helyet. Katonákat vitt tehát magával, s míg a csőcselék követte őt, ő odament Jézushoz, hogy a megegyezés szerint megszólítja őt. Ebben azért is állapotodott meg velük, mert már többször megtörtént, hogy amikor Jézust éppen elfogták, ő láthatatlanul áthaladt közöttük. Itt viszont Jézus jött feléjük ezt kérdezve: „Kit kerestek?” Azok pedig még nem ismerték föl. Nem volt teljesen sötét, hiszen az evangélium szerint fáklyák égtek. Mindenesetre azok a félelemtől elesve meghátráltak. Utána azonban újra előrenyomullak, s ő maga adott nekik választ. Miután pedig Júdás megtette azt, amiben megállapodtak, Krisztus így szólt: „Barátom, miért jöttél?” Vagyis: „Amiért jöttél, Júdás, annak most van az ideje!” Aztán újra csak megszólalt: „Mint egy gonosztevőhöz, úgy jöttetek ki hozzám kardokkal és dorongokkal, hogy elfogjatok!” Azért jöttek egyébként éjnek idején, nehogy valami zavargás támadjon a tömegben. Akkor a rendkívül heves természetű Péter kihúzta kardját – mert a vacsora óta már ezzel volt fõlszerelkezve –, s a főpap Malkusz nevű szolgájára rácsapva levágta annak jobb fülét. Ez arra is utalt, hogy a főpap nem helyesen hallgatta és tanította a törvényt. Krisztus viszont szemrehányást tesz Péternek azzal, hogy nem helyes a lelki ember tanítását hallgatóknak kardot használniuk. Malkusznak pedig meggyógyítja a

fülét. Akik pedig elfogták Jézust, megbilincselve viszik őt Annás főpap udvarába, aki Kaifás apósa volt. Ott már a Jézus ellen ármánykodó farizeusok és írástudók mindnyájan egybegyűltek. Itt történik meg Péter tagadása a szolgálólány kérdései folytán. S mivel már elmúlóban volt az éjszaka, a kakas háromszor is megszólalt. Neki pedig eszébe jutott minden, és keservesen sírva fakadt. Hajnaltájban Krisztust Annástól Kaifás főpaphoz vitték, ahol az arcára köpdöstek, s hamis tanúkat szólaltattak meg ellene. Napkeltekor pedig Kaifás Pilátushoz küldeti át őt. Akik viszont átvitték, az Írás szerint nem mentek be a tanácsházba, hogy tisztátalanná ne váljanak, s hogy megehessék a pászka vacsorát. Némelyek, így például Aranyszájú Szent János szerint a főpapok és farizeusok cselekedtek a törvénnyel ellenkező módon akkor, amikor megváltoztatták a húsvétet, mert nekik azt már akkor éjszaka kellett volna ezt megtartaniuk, de Jézus megölése miatt áttették azt. Azt, hogy akkor kellett volna megenniük, ezt maga Jézus tette nyilvánvalóvá azzal a vacsorával, amelyet éjszakára elfogyasztott, hogy annak végeztével avasson be titokzatos módon a tikokba. Mert az igazságot is a törvény előképe szerint kellett valóra váltani. János szerint ugyanis ez „a húsvét előtti estén”, csütörtökön és az azt követő éjjel történt. Mi is ezért ünnepeljük így, megemlékezve ezekről a félelmetes és kimondhatatlan dolgokról.

A te kimondhatatlan könyörületességeddel, Krisztus Istenünk, irgalmazz nekünk! Amen.

VII. ÓDA

A Babilonban élt ifjak * nem ijedtek meg a lángoktól, * hanem a lángoló tűz közepére vetve beharmatozva kiáltották: * Áldott vagy, Urunk, atyáinknak Istene!

Júdás lehajtott fejjel gonosz dolgot tervezett: alkalmat keresett arra, hogy átadhassa elítéltetésre az ítélő Bírót, aki a mindenség Ura és atyáinknak Istene.

„Közületek egyvalaki elárul engem” – mondta az Úr, és az apostolok jó kedve elszállt, s aggodalom és félelem fogta el őket. „Ki az? – kérdezték – mondd meg, atyáinknak Istene!”

Aki velem vakmerően nyújtja kezét a tálba, annak jobb lett volna, ha soha át se lépte volna az élet küszöbét – ezt nyilatkoztatta ki atyáink Istene.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

VIII. ÓDA

Az ősi törvény szerint élő ifjak Babilonban * büntetésben részesülve sem engedelmeskedtek az uralkodó okatlan parancsának, * hanem a tűzben is, melybe vetették őket, * összefogódzva, fenntartójuknak méltó éneket zengtek így: * Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

A boldog vendégek a Sionon az Ige által megerősödtek, s az apostolok úgy követték az Urat, mint a nyáj a pásztort. Krisztussal úgy egybeforrtak, mint akik már nem is szakadhatnak el tőle, s isteni igével töltekezve hálaadással zengtek: Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

A törvény megbecsülését kirekesztette elméjéből a híres iskarióti, s lábát, amelyet megmostál, árulásra készítette elő. Ette a kenyeret, a te isteni testedet, Krisztus, és közben már készen állt arra, hogy sarkon forduljon, mert ő nem akarta hangoztatni: Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

Megérintette jobbjaival az esztelen a bűn engesztelő áldozatát, testedet és a világért kiontott isteni véredet, s nem félt belőle inni az, aki pénzért eladott. Nem szakított a gonoszossággal, s nem volt hajlandó ezt hangoztatni: Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

IX. ÓDA

Az Úrnak különös és emeleten lévő * halhatatlanságot kínáló asztalához * emelkedett lélekkel járuljunk, hívek, * hogy meghallgassuk az ott letelepedett Ige szavát, * kit is magasztalunk!

Készítsétek el a húsvéti bárányt az emeleti teremben – monda az Ige a tanítványoknak. Készítsétek el neki az igazság kovásztalan igéjével odafönt, ahol már az elme felkészült, s magasztaljátok a kegyelem nagyságát!

Teremtő bölcsességgént nemzett az Atya öröktől fogva, s útjaim kezdetét a most teljesítendő titok elvégzésére irányította. Jóllehet természetem szerint teremtetlen Ige vagyok, de magamévá tettem a fölvelt emberi természet szavait is.

Nem képzeletbeli, hanem valóságos ember vagyok, s így a velem egyesült emberi természet a sajátosságok fölcserélhetősége szerint isteni is. Egyetlen Krisztusként ismerjétek tehát meg engem, aki megtartom azokat a természeteket, amelyekből, amelyekben, és amelyekké magam lettem.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Fényének (háromszor)

Fölékesített menyegzős termetet látom, Üdvözítőm, * de nincs menyegzős öltönyöm, hogy oda bejuthassak. * Tedd ragyogóvá lelkem öltözékét, fényárasztó, * és üdvözíts engem!

► *(hangfelvétel)*

DICSÉRETI SZTIHIRÁK

2. hang

Összejön a zsidók tanácsa, * hogy a mindenek Alkotóját és Teremtőjét * Pilátusnak adják át. * Ó, gonoszok és hitetlenek! * Ítéletre szánják azt, aki élőket és holtakat fog majd megítélni. * Kínszenvedésre készítik a szenvedések meggyógyítóját. * Hosszú türelmű Urunk, * nagy a te irgalmad, *' dicsőség néked!

A törvényszegő Júdás, * aki a vacsorán veled egy tálba mártotta kezét, Uram, * törvényszegők felé tárta ki azt, * hogy átvegye az ezüstpénzt, * és ki a kenet értékét becsülgette, * nem átalált téged, a felbecsülhetetlen értékűt elárulni. * Ki lábait a mosásra kinyújtotta, * álnokul megcsókolta az Uralkodót, * hogy elárulja a gonoszok-

nak, * de az apostolok karából kiszakítva * nem láthatta meg a te harmadnapi feltámadásodat, ** amely által könyörülj rajtunk!

Júdás, a ravasz áruló, * álnok csókkal árulta el az Urat és Megváltót * s a mindenek Uralkodóját szolgaként adta el a zsidóknak, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az Isten báránya, * az Atyának Fia, ** az egyetlen Nagyirgalmú.

Júdás, mint szolga és csalo, * tanítvány és áruló, * barát és mégis sátánként nyilatkozott meg tetteiben, * mert, bár követte a Mestert, * de közben már az árulást latolgatta, * ezt mondván magában: * elárulom őt és megszerzem az összerakott pénzt, * mert igyekezett már a kenetet is eladni, * Jézust pedig álnokul elfogatni. * Csókot adva elárulta Krisztust, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az egyetlen irgalmas ** és Emberszerető.

Dicsőség... most és...

Akit Izajás ártatlan báránynak hirdetett, * önkéntes leöletésre jön meg, * és hátát korbácsolásra adja, * orcáját pedig az ütlegeknek. * Arcát nem fordítja el a leköpdösések szégyenétől, * és gyalázatos halálra ítéltetik. * Mindezeket ártatlanul és önként elviseli, * hogy mindenkinek ajándéku adja * a holtak közül való feltámadást.

ELŐVERSES SZTIHIRÁK

8. hang

Ma a Krisztus elleni gonosz gyűlés összeül, * és tanácsot tart el-lene: * hogyan adhatnák át Pilátusnak * halálos ítéletre az ártatlan-t. * Ma Júdás a neki juttatott pénz kötelét a nyakába veszi, * és így mindkét életét elveszti: * az ideiglenest is és az istenit is. * Ma Kaifás akarata ellenére is jövendöl, mondván: * Jobb, ha egyvalaki hal meg a népért, * mert ő épp bűneinkért jött szenvedni, * hogy megszabadítson bennünket az ellenség rabságából, ** mint jóságos és emberszerető.

Elővers: Ki kenyereimet ette, nagy csalárdságot művelt ellenem.

Ma Júdás a szegények szeretetének álarcát veszi föl, * és kimutatja kapzsisága arculatát. * Nem a szegényekre van gondja már, * s nem a bűnös asszony balzsamát árulgatja, * hanem a mennyei műró kenetet árulja el, * s abból szerez magának ezüstpénzt. * A zsidókhoz siet, és ezt mondja nekik: * Mit akartok adni nekem, * és én őt nektek adom át? * Ó, áruló kapzsiság: * a kedvére való árat számolja ki, * aztán megegyezik a kereskedőkkel, * és megkötik az egyességet. * Nem alkudozik az értéken, * hanem Urát szökött rab-szolgaként adja el, * mert a tolvajok szokták így elvetni az értéket. * Az őrzöngő kapzsiság őt saját Ura elleni ármánykodásra készítette. * Meneküljünk ezért az ilyesmitől, kiáltván: * Nagy türelmű Urunk, dicsőség néked!

Elővers: Szíve gonoszságot gyűjtött magának. Kiment és beszélt ugyanarról.

Álnok módon cselekedtél, törvénszegő Júdás! * Te a pénzvággy betegségébe esve * embergyűlölővé váltál. * Ha a gazdagságot szeretted, * miért lettél a szegénység tanítójának követője? * És ha azt szeretted is, * miért adtad el a fölbecsülhetetlent halálra? * Döbbenj meg, nap, és sóhajtozzál, föld, * és hangoztasd megindultan: * Nagy türelmű Urunk, dicsőség néked!

Elővers: Istentelen végzést hoztak ellenem.

Senki se közeledjék beavatatlanul az Úr vacsorájához, ó hívek! * Senki se járuljon a szent asztalhoz csalárdul, mint Júdás! * Mert ő elfogadta a falatot, de a Kenyeret eladta. * Tanítványt színlelt, de valójában gyilkos volt. * Azért a zsidókkal együtt örvendezett, * bár még az apostolokkal együtt tartózkodott. * Gyűlölve csókolt és csók-jával elárulta azt, * aki megváltott minket az átokból, * Istent és lel-künk Üdvözítőjét.

Dicsőség... újra az „Álnok módon...” kezdetű sztihira

Most és... 5. hang

Urunk, midőn tanítványaidat beavattad a titokba, * ilyen szavakkal tanítottad azokat: * Vigyázatok, barátaim, * hogy tőlem semmi félelem el ne tántorítson, * mert ha szenvedek, a világért teszem. *

Ne botránkozzatok meg tehát bennem, * mert nem azért jöttem, hogy nekem szolgáljanak, * hanem hogy én magam szolgáljak, * lekemet adva a világért. * Ha tehát ti barátaim vagytok, * ti is így tegyetek, * és aki első akar lenni, legyen utolsóvá, * az úr olyan legyen, mint a szolga! * Maradjatok énbennem, * hogy gyümölcsöt teremjete, * mert én vagyok az élet szőlője!

Ezután nyomban:

Jó az Urat dicsérni, és éneket mondani a te nevednek, ó Fölséges!
Hogy reggel hirdettessék irgalmasságod és igazvultod éjjel!

Háromszorszent.

Nyomban utána a prófétai olvasmány tropárja és az utána következők (különleges imaóra saját renddel!)

A prófétai olvasmány tropárja 3. hang

Ki az emberi nemért veréseket szenvedtél, * és mégsem gerjedtél haragra, * szabadítsd ki a mi életünket a romlásból, * és üdvözíts minket, Urunk!

Prokimen 1. hang (82. zsoltár)

Hadd tudják meg a nemzetek, * hogy Úr a te neved!

Elővers: Isten, ki hasonló hozzád?

Olvasmány: Jer 11,18-12,5. 9-11. 14-15

Add tudtomra, Uram, és én tudni fogom. Akkor láttam az ő szándékaikat. Én pedig olyan voltam, mint valami szelíd bárány, amelyet áldozatra visznek, s nem tudtam, hogy terveket szőttek ellenem, mondván: „Tegyünk fát kenyerébe, irtsuk ki őt az élők földjéről, hogy még a nevét se említsék többé!” Nos hát, seregek Ura, te igazságos Bíró, ki a veséket és szíveket vizsgálod, hadd lássam, hogyan állsz bosszút rajtuk! Mert előtted tártam fel igaz ügyemet. Ezért így szól az Úr Anatótférfiaikhoz, akik életemre törnek, és azt mondják: „Ne prófétálj az Úr nevében, mert különben meghalsz kezünk által!”, „Íme, én meglátogatom őket: az ifjak kard által esnek el, fiaik és le-

ányaik pedig éhen vesznek, és senki sem marad meg közülük: mert veszedelmet hozok Anatótférfiaira, amikor meglátogatom őket.” – Neked van igazad, Uram, és én csak mentegetőzöm. Mégis hadd szóljak hozzád ítéleteidről: Miért sikeres a gonoszok útja? Miért van jó dolguk azoknak, akik minden törvényszegést eltérnek? Elültetted őket és ők gyökeret vertek, gyermekeket nemzettek és gyümölcsöt hoztak. Közel vagy a szájukhoz, de távol a veséjüktől. Engem pedig ismersz. Uram: te látsz, hiszen próbára tetted a szívemet a te színed előtt. Gyűjtsd össze őket, mint az áldozatra szánt juhnyáját, és készítsd el őket leölésük napjára! Meddig gyászoljon még a föld és száradjon a mező minden füve a rajta lakók gonoszsága miatt? Elpusztult már a jóság és a madár, mert azt mondják: „Isten nem látja meg utunk végét”. Gyűjtsétek egybe a mező összes vadállatát, s jöjjenek, hogy egyenek! Sok pásztor pusztította szőlőmet, tönkretette osztályrészemet, s kietlen pusztasággá tették várva várt örökségemet, így szól az Úr minden gonosz szomszédomról, akik ahhoz az örökrészhez nyúltak, amelyet népemnek Izraelnek juttattam: „Íme, én kiszakítom őket földjükről, és Júda házát kiveszem közülük. De miután kiragadom őket, hozzájuk fordulok, megkönyörülök rajtuk és visszahelyezem őket, mindenkit a maga örökrészébe és mindegyiket a maga földjére.”

Prokimen 8. hang (75. zsoltár)

Tegyetek fogadást, * és teljesítsétek azt a mi Urunknak Istennünknek!

Elővers: Ismeretes Júdában az Isten, nagy a neve Izraelben.

Az imaóra többi része a napi kontákkal (Alighogy kezébe vette...) és a többi résszel, de már Szent Efrém fohászként nélkül.

Hármas ekténia.

Nagy elbocsátó.

MEGJEGYZÉS: A többi imaórát egyszerűen, a szokásos három zsoltárral végezzük.

NAGY SZENT BAZIL LITURGIA VECSERNYÉVEL

A nappal nyolcadik órájában jelzést adnak a szertartás kezdetére. A pap áldása és a bevezető zsoltár után megkezdődik a nagy ekténia.

Uram, tehozzád... után

Tíz előverset veszünk, s a reggel énekelt sztihirákat ismételjük meg. 2. hang

Összejön a zsidók tanácsa, * hogy a mindenek Alkotóját és Teremtőjét * Pilátusnak adják át. * Ó, gonoszok és hitetlenek! * ítéletre szánják azt, aki élőket és holtakat fog majd megítélni. * Kínszenvedésre készítik a szenvedések meggyógyítóját. * Hosszú türelmű Urunk, * nagy a te irgalmad, *' dicsőség néked!

A törvényszegő Júdás, * aki a vacsorán veled egy tálba mártotta kezét, Uram, * törvényszegők felé tárta ki azt, * hogy átvegye az ezüstpénzt, * és ki a kenet értékét becsülgette, * nem átallt téged, a felbecsülhetetlen értékűt elárulni. * Ki lábait a mosásra kinyújtotta, * álnokul megcsókolta az Uralkodót, * hogy elárulja a gonoszoknak, * de az apostolok karából kiszakítva * nem láthatta meg a te harmadnapi feltámadásodat, *' amely által könyörülj rajtunk!

Júdás, a ravasz áruló, * álnok csókkal árulta el az Urat és Megváltót * s a mindenek Uralkodóját szolgaként adta el a zsidóknak, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az Isten báránya, * az Atyának Fia, *' az egyetlen Nagyirgalmú.

Júdás * tanítvány és áruló, * barát és mégis sátánként nyilatkozott meg tetteiben, * mert bár követte a Mestert, * de közben már az árulást latolgatta, * ezt mondván magában: * elárulom őt és megszerzem az összerakott pénzt, * mert igyekezett már a kenetet is eladni, * Jézust pedig álnokul elfogatni. * Csókot adva elárulta Krisz-

tust, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az egyetlen irgalmas * és emberszerető.

Akit Izajás ártatlan báránynak hirdetett, * önkéntes leöletésre jön meg, * és hátát korbácsolásra adja, * orcáját pedig az ütlegeknek. * Arcát nem fordítja el a leköpdösések szégyenétől, * és gyalázatos halálra ítéltetik. * Mindezeket ártatlanul és önként elviseli, * hogy mindenkinek ajándékolja * a holtak közül való feltámadást.

Dicsőség... most és... 6. hang

Valóban ama viperák fajzata volt Júdas, * akik mannát ettek a pusztában, * s mégis zúgolódtak táplálójuk ellen, * s még szájukban volt az eledel, * s máris hálátlanul ócsárolták Istent. * Ez a rosszelkű ember is * míg szájában hordta a mennyei kenyeret, * elárulta az Üdvözítőt. * Ó, telhetetlen természet, * és embertelen vakmerőség! * Saját táplálóját elárulja * és szeretett Uralkodóját halálra adja. * Tényleg azoknak az istenteleneknek fia ő, * és tőlük örökölte a pusztulást. * Őrizd meg, Urunk, a mi lelkünket a hasonló embertelenségetől, * mint kimondhatatlanul hosszú türelmű!

Körmenet.

Enyhe világossága...

Prokimen 1. hang (139. zsoltár)

Ments meg engem, Uram, a gonosz embertől, * s az igazságtalan férfitől szabadíts meg engem!

Elővers: Akik gonoszságot terveztek szívükben, egész nap ellenségeskedést keltettek.

Olvasmány: Kiv 19,10-19

Így szólt az Úr Mózeshez: „Menj vissza a néphez, és tégy ott tanúbizonytságot! Tisztítsd meg őket ma és holnap: mossák ki a ruháikat, és harmadnapra legyenek készen, mert a harmadik napon leszáll az Úr a Sínai-hegyre az egész nép szeme láttára! Határold körül a népet, és mondd meg: Ügveljetez arra, nehogy bárki is fölmenjen a

hegyre vagy megérintse annak akár a peremét is! Mindaz, aki hozzáér a hegyhez, halállal lakol. Kézze ne is nyúljanak az ilyenhez, hanem kövekkel verjék agyon vagy nyilazzák le: akár állatról, akár emberről van szó, nem maradhat életben. Csak miután felharsant a harsonaszó és a felhő elvonult a hegyről, akkor mehetnek föl a hegyre az emberek.” Lement tehát Mózes a hegyről a néphez, és megszentelte őket. Megmosták ruháikat. Aztán így szólt a néphez: „Legyetek készen, s három napig feleségeitekhez se közelítsetek!” A harmadik napra pedig virradatkor mennydörgés és villámlás támadt, és sűrű felhő telepedett le a Sínai-hegyre. Erős harsonaszó harsant fel, úgyhogy megrémült az egész nép, amely a táborban volt. Mózes pedig kivezette a népet a táborhelyről Isten elé, és mindenki a hegy tövében állt meg. Az egész Sínai-hegy füstben állt, mert Isten füstben szállt le rá. Úgy szállt fölfelé a füst, mint a kemencéből, és az egész nép igen megrendült. A harsonaszó egyre erősebb lett. Mózes megszólalt, Isten pedig felelt neki a mennydörgésben.

Prokimen 7. hang (58. zsoltár)

Ments meg engem * ellenségeimtől, Isten, * és támadóimtól *
szabadíts meg engem!

Elővers: Ments meg engem a gonosztevőktől, a vérszomjas férfiaktól szabadíts meg engem!

Olvasmány: Jób 38,1-21; 42,1-5

Így szólt az Úr Jóbbhoz a viharból és a fellegekből: Ki az, aki akaratát leplezve és szavait szívében tartva úgy véli, hogy elrejtőzhet előlem? – Övezd fel akkor férfiasan a derekadat! Én kérdezlek majd, te pedig válaszolj nekem! Hol voltál, amikor a föld alapjait leraktam? Most jelentsd ki, ha tudsz valami okosat! Ki határozta meg a föld méreteit, tudod-e? Vagy ki feszített ki azon mérőzsinórt? Milyen alapra lettek lerakva annak pillérei? S vajon ki az, aki sarokkővet helyezett arra? Amikor létrejöttek a csillagok, hangosan dicsért engem az összes angyal. A tengert kapukkal én láttam el, amikor mintegy anyaméhéből feltörve előjött. Felhőt raktam rá öltözetként, s ködbe

pólyáztam be. Határokat szabtam neki, záarakkal és kapukkal vettem körül. Azt mondtam neki: „Eddig jöhetsz, és nem terjeszkedhetsz tovább, hanem itt már magadban törjenek meg a hullámaid!” Vajon a te tudtoddal adtam-e parancsot a reggeli fénynek? Hiszen a hajnalcsillag is fölismerte a maga rendjét, hogy a föld peremén járva lerázza onnan a bűnösöket. Vagy talán te fogtad az agyagot, hogy élőlényt alkoss belőle, és te helyezted a földre azt, aki még beszélni is tud? Te vontad-e el a gonoszoktól a fényt, vagy talán te magad törted meg a kevélyek karját? Eljutottál-e a tenger forrásához, és bejártad-e a mélység nyomait? Előtted tárulnak-e föl felve a halál kapui, és az alvilág őrei megrettennek-e téged látva? Áttekintetted-e már a mindenség terjedelmét az ég alatt? Mondd csak meg akkor nekem, milyen széles ez a világ? Melyik földön lakik a világosság, és melyik a sötétség helye? Vajon elvezethetsz-e azok határaihoz, és ismered-e azok ösvényeit? Tudod-e ezt, te, hiszen már akkor születted, és éveid száma olyan nagy? Jób pedig feleletül ezt mondta az Úrnak: „Tudom, hogy mindent megtehetsz, és semmi sem lehetetlen számodra. Mert ki is rejthetné el előtted akaratát? S ki az, aki szavait kímélve úgy vélheti, hogy rejtőzhet előled? Ki nyilvánítja ki nekem azt, amit nem tudok, a nagy és csodálatos dolgokat, melyeket nem is ismerek? Hallgass meg engem, Uram, én is hadd szóljak! Hadd kérdezzelek téged, te pedig taníts engem! Fülemmel hallhattalak előbb, most pedig saját szememmel láttalak téged.”

Olvasmány: Iz 50,4-11

Az Úr művelt nyelvet ad nekem, hogy tudjam, mikor kell megszólalnom. Reggelenként maga elé állított, s fület adott arra, hogy hallgassam az Úr tanítását. Megnyitja az Úr a fületem, én pedig nem vagyok engedetlen, s nem is ellenkezem. Hátamat átadtam a korbácsolásra, orcámat pedig az ütlegeknek. Arcomat nem fordítottam el a leköpdösések szégyenétől. Az Úr az én segítőm lett, azért nem szégyenkezem, hanem olyanná tettem arcomat, mint a kemény szikla, és tudtam, hogy nem szégyenülök meg, mert közel van az, aki igazságot szolgáltat nekem. Ki szállhat velem perbe? Tüstént álljon

elém! Ki ítél el engem? Jöjjön ide, a közelembbe! Íme az Úr, az Úr az én segítőm. Ki árthat nekem? Íme, mindnyájan elenyésztek, mint egy ruha, és moly emészt meg benneteket. Ki féli közületek az Urat? Az hallgasson szavára! Ti, akik sötétben jártok és, nincs világosságotok, bizzatok az Úr nevében, és támaszkodjatok Istenre! Íme, ti mindnyájan tüzet gyújtotok és erős lángot égettek. Járjatok hát a tűzetek fényében és a lángban, amelyet meggyújtottatok! Érettem történt ez veletek, s gyötrelmes lesz majd a szendergésetek.

Kis ekténia. Háromszorszent.

Prokimen 7. hang (2. zsoltár)

A fejedelmek * egybegyűltek * az Úr ellen * és az ő Fölkentje ellen.

Elővers: Miért háborodtak fel a nemzetek, s miért terveztek a népek hiúságokat?

Apostol: 1 Kor 11,23-32

Testvérek! Én az Úrtól vettem át azt, amit közöltem veletek: hogy az Úr Jézus elárultatása éjszakáján kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, mely érettetek megtöretik! Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” Hasonlóképpen a vacsora után a kehellyel is így tett, mondván: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre!” Valahányszor ugyanis ezt a kenyeret eszitek és ebből a kehelyből, isztok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön. Ezért aki méltatlanul eszi ezt a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. Vizsgálja meg tehát magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki méltatlanul eszik és iszik, anélkül, hogy megkülönböztetné az Úr testét, az a saját maga ítéletére eszik vagy iszik. Ezért gyöngék és betegek közületek sokan, és némelyek már meg is haltak. Ha helyesen ítélnénk meg magunkat, már nem vonnánk magunkra kárhozzátó ítéletet. Ha pedig az Úr ítél meg bennünket, az már fenytetésünkre szolgál, hogy a világgal el ne kárhozzunk.

Alleluja-versek 6. hang

Boldog, akinek gondja van a szűkölködőre és szegényre, a rossz napon megszabadítja őt az Úr.

Elővers: Ellenségeim rosszat mondtak felőle: Mikor hal meg és vész el az ő neve?

Elővers: Aki kenyeremet ette, nagy csalárdságot művelt ellenem.

Evangelium: Mt 26, 1-20; Jn 13,3-17; Mt 26,21-39; Lk 22, 43-44; Mt 26,40-27,1-2

Mondta az Úr tanítványainak: „Tudjátok, hogy két nap múlva itt a húsvét, és az Emberfiát kereszthalálra adják.” Akkor összegyűltek a főpapok, az írástudók és a nép vénei a főpap palotájában, akit Kaifásnak hívtak, és tanácsot tartottak, hogy Jézust csellel elfogják és megölik. De azt mondták: „Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép között!” Amikor Jézus Betániában a leprás Simon házában volt, odament hozzá egy asszony. Alabástrom edényben drága kenet volt nála, és az asztalnál ülőnek fejére öntötte. Ennek láttán a tanítványai bosszankodtak: „Mire való ez a pazarlás? Hiszen jó pénzért el lehetett volna adni ezt a kenetet, és az árát odaadni a szegényeknek.” Jézus észrevette, és így szólt hozzájuk: „Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hiszen jót tett velem. Szegények ugyanis mindig lesznek veletek, de én nem leszek mindig veletek. Amikor ő ezt a kenetet a testemre öntötte, a temetésemre tette. Bizony mondom nektek, az egész világon, ahol csak hirdetni fogják ezt az evangéliumot, az ő emlékezetére azt is elmondják majd, amit tett.” Ekkor a tizenkettő közül az egyik, akit Iskarióti Júdásnak hívtak, elment a főpapokhoz, és azt mondta: „Mit adtok nekem, ha kezeitekre adom őt?” Azok harminc ezüstöt állapítottak meg neki. Attól kezdve már csak a kedvező alkalmat kereste, hogy kiszolgáltatassa nekik. A kovásztalan kenyerek első napján a tanítványok ezzel a kérdéssel fordultak Jézushoz: „Hol akarod, hogy elkészítsük neked a Pászkavacsorát?” Ő azt mondta: „Menjetek a városba ehhez meg ehhez, és mondjátok meg neki: »A Mester üzeni: Az én időm közel van, nálad tartom meg tanítványaimmal a Pászkavacsorát.«” A tanítványok pedig úgy tettek, ahogy Jézus

meghagyta nekik, és elkészítették a Pászka-bárányt. Amikor bees-
teledett, asztalhoz ült a tizenkettővel.

Jézus pedig tudván, hogy mindent a kezébe adott az Atya, és hogy Istentől jött ki és Istenhez tér vissza, fölkelt a vacsorától, levetette felsőruháját, és fogván egy vászonkendőt, maga elé kötötte. Ezután vizet öntött a mosdótálba, majd nekifogott, hogy megmossa, és a de-
rekára kötött kendővel megtörölje tanítványai lábát. Amikor tehát odaért Simon Péterhez, az így szólt hozzá: „Uram, te mosod meg az én lábamat?!” Válaszul Jézus azt mondta: „Amit teszek, most nem érted, később azonban majd megérted.” Péter így szólt hozzá: „Az én lábamat meg nem mosod soha!” Jézus ezt válaszolta neki: „Ha nem moslak meg, nem vagy közösségben velem.” Simon Péter így szólt hozzá: „Uram, akkor ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt még a fejemet is!” Jézus ezt mondta neki: „Akit megfürdettek, an-
nak csak a lábát kell megmosni, és akkor tiszta lesz egészen. Ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.” Tudta ugyanis, hogy ki árulja el. Ezért mondta azt: „Nem vagytok tiszták mindnyájan.” Amikor Jézus megmosta a tanítványok lábát, fölvette felsőruháját, újra asz-
talhoz telepedett, és így szólt hozzájuk: „Tudjátok-e, mit tettem ve-
letek? Ti engem Mesternek és Úrnak hívtok, és jól mondjátok, mert az vagyok. Ha tehát én, az Úr és a Mester megmostam lábatokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. Példát adtam ugyanis nektek, hogy amint én cselekedtem, ti is úgy cselekedjetek. Bizony, bizony mondom nektek: Nem nagyobb a szolga uránál, a küldött sem nagyobb annál, aki küldte őt. Ha ezeket tudjátok, boldogok vagytok, ha meg is teszitek.”

Miközben ettek, így szólt: „Bizony mondom nektek, egy közüle-
tek el fog árulni engem.” Erre igen elszomorodtak, és egyenként el-
kezdték kérdezgetni: „Csak nem én vagyok az, Uram?” Ő pedig így felelt: „Aki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem. Az Emberfia ugyan elmegy, amint meg van írva róla, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja. Jobb lett volna annak az em-
bernek, ha meg sem születik.” Erre megszólalt Júdás, az árulója: „Csak nem én vagyok az, rabbi?” Azt mondta neki: „Te mondtad”.

Miközben ettek, Jézus vette a kenyeret, áldást mondott, megtörte és odaadta a tanítványoknak, és ezt mondta: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” Aztán fogta a kelyhet, hálát adott, és odaadta nekik, mondván: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az új szövetségé, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. Mondom nektek, mostantól nem iszom a szőlőnek ebből a terméséből addig a napig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában.” Miután elénekelték a zsoltárokat, kimentek az Olajfák hegyére. Akkor Jézus azt mondta nekik: „Ezen az éjszakán mindnyájan megbotránkoztok bennem, mert írva van: »Megverem a pásztort, és szétszélednek a nyáj juhai«. De miután feltámadok, előttem megyek Galileába.” Erre Péter válaszul azt mondta neki: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is benned, én soha meg nem botránkozom.” Jézus azt mondta: „Bizony mondom neked: ezen az éjszakán, mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.” Péter azt mondta neki: „Még ha meg is kell veled hálnom, akkor sem tagadlak meg.” Ugyanígy beszélt a többi tanítvány is.

Akkor elment velük Jézus a Getszemáni nevű majorba, és azt mondta a tanítványoknak: „Üljetek le itt, amíg én elmegyek oda, és imádkozom.” Miután maga mellé vette Pétert és Zebedeus két fiát, egyszerre szomorúság fogta el, és gyötrődni kezdett. Akkor azt mondta nekik: „Szomorú az én lelkem mindhalálig. Maradjatok itt, és virrasszatok velem!” Valamivel odébb ment, arcra borult és így imádkozott: „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te!”

Megjelent neki egy angyal az égből, és megerősítette. Aztán a hálállal tusakodva még kitartóbban imádkozott. Verejtéke pedig olyan lett, mint a földre hulló vér cseppjei. Aztán az imádságból fölkelve visszament tanítványaihoz, és alva találta őket. Azt mondta Péternek: „Így hát egy órát sem nem tudtatok virrasztani velem? Virraszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! A lélek ugyan kész, a test azonban erőtlen.” Másodszor is elment, és így imádkozott: „Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratod!” Amikor visszatért, megint alva találta

őket, mert szemük elnehezült. Erre otthagya őket, újra elment, és harmadszor is ugyanazokkal a szavakkal imádkozott. Aztán viszsza ment tanítványaihoz, és így szólt: „Aludjatok csak és pihenjete! Íme, elérkezett az óra, és az Emberfiát a bűnösök kezére adják. Keljete föl, menjünk! Íme, közel van, aki elárul engem.” Még beszélt, amikor íme, odaért Júdas, a tizenkettő közül az egyik, és vele nagy tömeg kardokkal és dorongokkal a főpapoktól és a nép véneitől. Az áruló jelt adott nekik, és azt mondta: „Akit megcsókolok, ő az, fogjátok el!” Azzal mindjárt Jézushoz lépett, és azt mondta. „Üdvözlégy, rabbi!”, és megcsókolta. Jézus azt mondta neki: „Barátom, hát ezért jöttél!” Akkor odamentek, kezét emeltek Jézusra, és megragadták. És íme, az egyik azok közül, akik Jézussal voltak, kinyújtotta a kezét, kihúzta a kardját, a főpap szolgájára sújtott, és levágta a fülét. Akkor így szólt hozzá Jézus: „Tedd vissza kardodat a helyére, mert mindaz, aki kardot ragad, kard által vész el! Vagy talán azt hiszed, hogy nem kérhetném most Atyámat, és nem küldene tizenkét légió angyalnál is többet? De akkor hogyan teljesednének be az Írások, hogy ennek így kell történnie?” Abban az órában Jézus azt mondta a tömegnek: „Mint valami rabló ellen, úgy vonultatok ki kardokkal és dorongokkal, hogy elfogjatok. Naponta ott ültem nálatok a templomban, és tanítottam, mégsem fogtatok el. Ez mind azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai.” Erre a tanítványok mind elhagyták és elmenekültek. Akik elfogták Jézust, elvitték Kaifás főpaphoz, ahol összegyűltek az írástudók és a nép vénei. Péter pedig messziről követte őt a főpap palotájának udvaráig. Bement, és leült a szolgákkal, hogy lássa, mi lesz a dolog vége. A főpapok pedig, a vének és az egész főtanács hamis bizonyítékokat kerestek Jézus ellen, hogy halálra adják, de nem találtak. Bár sok hamis tanú jelentkezett, mégsem találtak. Végre jött két hamis tanú, és így szóltak: „Ez azt állította: »Le tudom bontani az Isten templomát, és három nap alatt fel tudom építeni.«” A főpap felállt és azt mondta neki: „Hát semmit sem felelsz? Micsoda tanúbizonyságot tesznek ezek ellened?” Jézus azonban hallgatott. A főpap válaszul ezt mondta neki: „Esküvel kényszerítlek az élő Istenre, mondd meg nekünk, vajon te

vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?” Jézus azt felelte neki: „Te mondtad. De mondom nektek, mostantól látni fogjátok az Emberfiát, amint a Hatalmas jobbán ül, és eljön az ég felhőin.” A főpap erre megszággatta ruháját és így szólt: „Istent káromolta! Mi szükségünk van még tanúkra? Íme, most hallottátok az istenkáromlást. Mit gondoltok?” Azok ezt felelték: „Méltó a halálra!” Aztán az arcába köptek, és ökllel verték őt, mások pedig bottal ütötték, és azt mondták: „Profétálj nekünk, Krisztus, ki az, aki megütött téged!” Péter pedig kint ült az udvaron. Odament hozzá egy szolgálóleány, és megszólította: „Te is a galileai Jézussal voltál.” Ő azonban mindnyájuk hallatára tagadta: „Nem tudom, mit beszélsz.” Amikor kiment a kapuba, meglátta egy másik szolgálo, és azt mondta a többieknek: „Ez is a Názáreti Jézussal volt”. Ő megint tagadta, most már esküvel: „Nem ismerem azt az embert.” Röviddel ezután az ott állók odamentek Péterhez, és azt mondták neki: „De bizony, közülük való vagy te is, hiszen kiejtésed is elárul.” Erre már átkozódni és esküdözni kezdett: „Nem ismerem azt az embert!” Azon nyomban megszólalt a kakas. Péternek akkor eszébe jutott Jézus szava, aki megmondta neki: „Mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem”. Kiment, és keserves sírásra fakadt.

Amikor megvirradt, a főpapok és a nép vénei mindnyájan tanácsot tartottak Jézus ellen, hogy halálra adják. Megkötözték, elvezették, és átadták Pilátus helytartónak.

Kerub-ének, áldozási vers és Teljenek be ajkaink... helyett 6. hang

A te titkos vacsorádnak * részesévé fogadj ma engem, Isten Fia, * mert nem mondom ki * ellenségeidnek a titkot, * sem csókot nem adok neked, mint Júdás, * hanem mint ama gonosztevő kiáltok hozzád, * emlékezzél meg rólam, Uram, * midőn eljössz a te országodba!

► (hangfelvétel)

Ezt ismételtetjük áldozási versként is, amíg a testvérek áldoznak.

Az ebédelőben bort és olajat is lehet fogyasztani. A kis esti zsoltosmát a szobánkban végezhetjük.

